# Γιατί σε κάποιες περιπτώσεις, οι αλλεργίες μπορεί να είναι θανατηφόρες;

Το αλλεργικό shock

# Τι συμβαίνει στο σώμα σας σε μια αλλεργική αντίδραση;

- Μια ξένη ουσία εισέρχεται μέσω της τροφής στο σώμα
- Τα άτομα που είναι αλλεργικά, παράγουν ειδικές IgE ανοσοσφαιρίνες εναντίον αυτής της ουσίας (φάση ευαισθητοποίησης)
- Σε επόμενη έκθεση, η πρωτείνη της τροφής συνδέεται σε ειδική θέση με τα αντισώματα ανοσοσφαιρίνης IgE, που βρίσκονται πλέον στην επιφάνεια ειδικών κυττάρων, των σιτευτικών.
- Αυτή η σύνδεση ενεργοποιεί τα κύτταρα αυτά, που εκκρίνουν αμέσως ισταμίνη και άλλες χημικές ουσίες που λέγονται μεσολαβητές (προσχηματισμένοι και νέο- σχηματισμένοι)
- Η ισταμίνη και οι μεσολαβητές που απελευθερώνονται, θα προκαλέσουν συμπτώματα αλλεργικής αντίδρασης, όπως οίδημα, κνησμός, εξανθήματα, κοιλιακό άλγος, πτώση αρτηριακής πίεσης κ.α.

# Φάση ευαισθητοποίησης

① Αλλεργιογόνο

② Β-λεμφοκύτταρα που παράγουν αντισώματα **IgE** εναντίον του αλλεργιογόνου

③ Τα **IgE** αντισώματα συνδέονται στην επιφάνεια των μαστοκυττάρων και βασεοφίλων

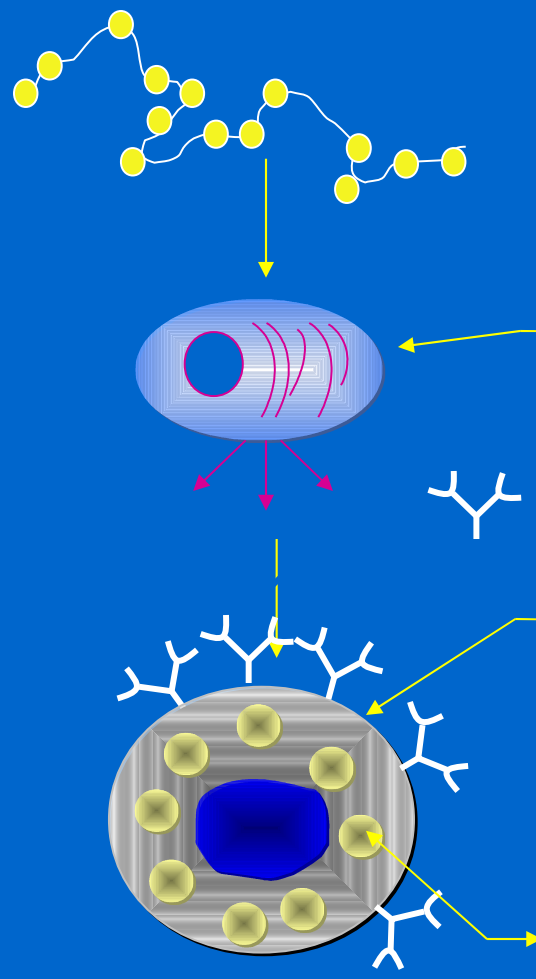

# Αναφυλακτική αντίδραση

④ Το άτομο έρχεται σε επαφή με το αλλεργιογόνο, αφού έχει ευαισθητοποιηθεί

⑤ Το αλλεργιογόνο συνδέεται με τα αντισώματα **IgE** στην επιφάνεια των κυττάρων και προκαλεί απελευθέρωση ουσιών από αυτά, όπως ισταμίνη κ.α.

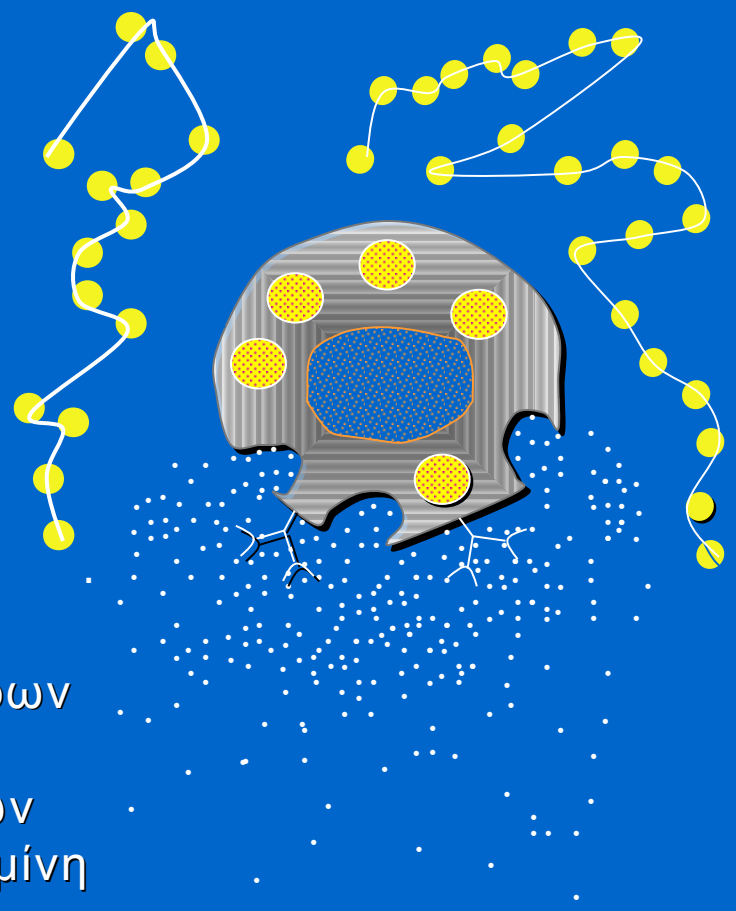

Αλλεργιογόνο

Τα κοκκία των μαστοκυττάρων απελευθερώνουν μεσολαβητές μετά τη σύνδεση της **IgE** με το αλεργιογόνο

Ισταμίνη και άλλοι μεσολαβητές

# Τι συμβαίνει στο σώμα σας σε μια αλλεργική αντίδραση;

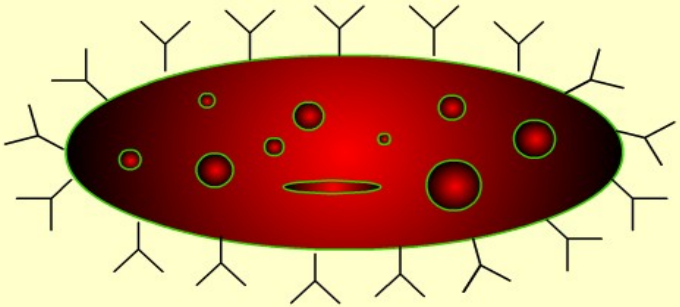

# Τι είναι αναφυλαξία;

- Η αναφυλακτική αντίδραση είναι μια σοβαρή συστηματική αλλεργική αντίδραση που μπορεί να εκδηλωθεί αιφνίδια.
- Επιδρά σε ολόκληρο το σώμα
- Η εκδήλωση των συμπτωμάτων συνήθως είναι άμεση, γενικευμένη και απότομη
- Στην αναφυλακτική αντίδραση μπορεί να εκδηλωθούν συμπτώματα από πολλά συστήματα :
  - Δέρμα ➔ Εξανθήματα, οίδημα, κνησμός.
  - Αναπνευστικό σύστημα ➔ δύσπνοια, βήχας, αίσθημα πνιγμονής, ακόμα και αναπνευστική ανεπάρκεια
  - Καρδιαγγειακό σύστημα ➔ πτώση αρτηριακής πίεσης με ταχυκαρδία, αίσθημα παλμών, ζάλη
  - Γαστρεντερικό σύστημα ➔ κοιλιακό άλγος, έντονη ναυτία, ξαφνικοί έμετοι
- Η αναφυλαξία μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο, αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα

- Υπάρχουν περιπτώσεις που τα συμπτώματα της αναφυλαξίας μπορεί να εμφανισθούν ακόμα και 2 έως 4 ώρες, αφού το αλλεργικό άτομο έρθει σε επαφή με το αλλεργιογόνο. Είναι η λεγόμενη διφασική αντίδραση.
- Οι καθυστερημένες αντιδράσεις είναι ίδιας βαρύτητας με αυτές που εμφανίζονται άμεσα και απαιτούν επείγουσα αντιμετώπιση.

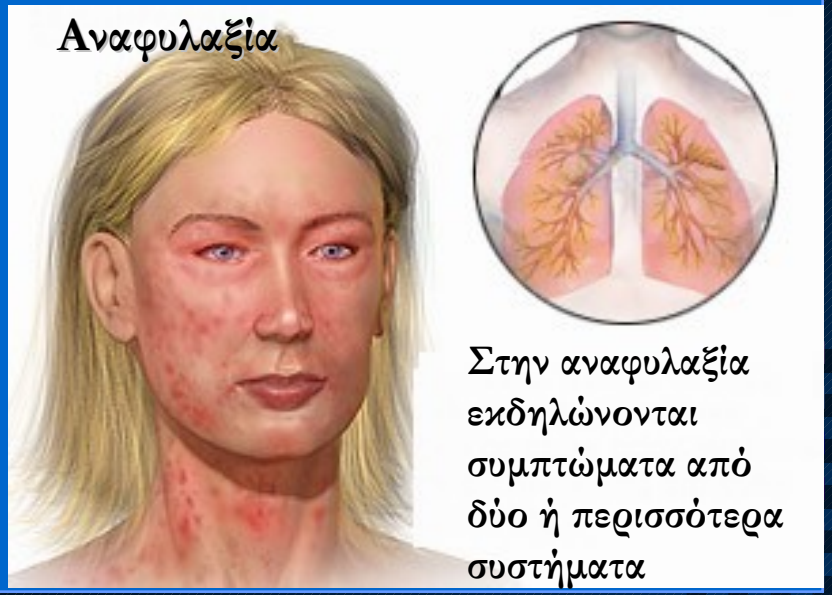

# Μύθος: το αλλεργικό shock είναι σπάνιο

## Πραγματικότητα:

- Τα περισσότερα επεισόδια αναφυλαξίας δεν αναφέρονται
- Η συχνότητα φαίνεται να αυξάνεται
- Στις Η.Π.Α.:
  - Πάσχουν περισσότερο από 40 εκατομμύρια άνθρωποι
  - Κάθε χρόνο εκδηλώνονται περίπου 63.000 νέα περιστατικά
  - 5% των ενηλίκων έχουν ιστορικό κάποιας αναφυλακτικής αντίδρασης

# Συχνότερες αιτίες αλλεργικού shock

- Τροφές (ξηροί καρποί, αυγό, γαλακτοκομικά προϊόντα, ψάρια και θαλασσινά κ.α.)
- Δηλητήριο εντόμων
- Ευαισθησία στο latex (λάστιχο)
- Φαρμακευτική αλλεργία (κυρίως αντιβιοτικά)
- Συστηματική αναφυλαξία μετά από άσκηση
- Ιδιοπαθής αναφυλαξία

  (ιδιοπαθής= εύσχημος τρόπος διάγνωσης όταν δεν ξέρουμε την αιτία)

# Αναφυλακτοειδείς αντιδράσεις

(Δεν υπάρχουν ειδικά αντισώματα IgE)

- Μεταγγίσεις με προϊόντα αίματος
- Σκιαγραφικά φάρμακα σε απεικονιστές εξετάσεις (έχουν μειωθεί με τη χρήση νέων φαρμάκων)
- Αντιδράσεις μετά λήψη αντιφλεγμονωδών φαρμάκων και κυρίως ασπιρίνης

# Μύθος: Τα αίτια της αναφυλαξίας είναι πάντα προφανή

Πραγματικότητα:

- Η ιδιοπαθής αναφυλαξία είναι σχετικά συχνή
- Τα αίτια συχνά μπορεί να είναι καλυμμένα σε
  - ✓ Τροφές
  - ✓ Λάστιχο
  - ✓ Συνδυασμός παραγόντων (π.χ. Άσκηση μετά από λήψη τροφής)
- Ασαφές ιστορικό – ο ασθενής δεν θυμάται κάποιες λεπτομέρειες που μπορεί να είναι βασικές

# Οι σοβαρές αναφυλακτικές αντιδράσεις, περιλαμβάνουν:

- Οίδημα γλώσσας, χειλέων, στόματος
- Κνησμός ή δυσφορία στο λαιμό με σφύριγμα της αναπνοής, ξηρό βήχα, βράγχος φωνής και δυσκολία στην κατάποση.
- Μη ελεγχόμενοι και συχνά πολύ δυνατοί (ρουκετοειδείς) έμετοι)
- Δύσπνοια
- Αίσθημα πνιγμονής στο λαιμό – δυσκολία ομιλίας και αναπνοής
- Οι σφύξεις είναι γρήγορες και αδύναμες
- Κυάνωση χειλέων- άκρων (από υποξία)
- Αίσθημα επερχόμενου θανάτου.
- Απώλεια συνείδησης (υπόταση)
- Shock

# Συμπτώματα αναφυλακτικής αντίδρασης

- Δέρμα
  - Εξανθήματα, ερυθροδερμία, οίδημα
  - Κνίδωση, κνησμός (γενικευμένος, παλάμες, πέλματα, γεννητικά όργανα).
- Αναπνευστικό σύστημα
  - Ρινίτιδα με καταρροή και ρινική συμφόρηση
  - Βρογχόσπασμος, δύσπνοια, βήχας, αίσθημα πνιγμονής, ακόμα και αναπνευστική ανεπάρκεια
- Καρδιαγγειακό σύστημα
  - Πτώση αρτηριακής πίεσης με ταχυκαρδία, ζάλη
  - Αίσθημα παλμών, αρρυθμία, ισχαιμία
- Γαστρεντερικό σύστημα
  - Κνησμός στόματος
  - Κοιλιακό άλγος, έντονη ναυτία, ξαφνικοί έμετοι

# Κλινικές εκδηλώσεις αναφυλαξίας κατά συχνότητα

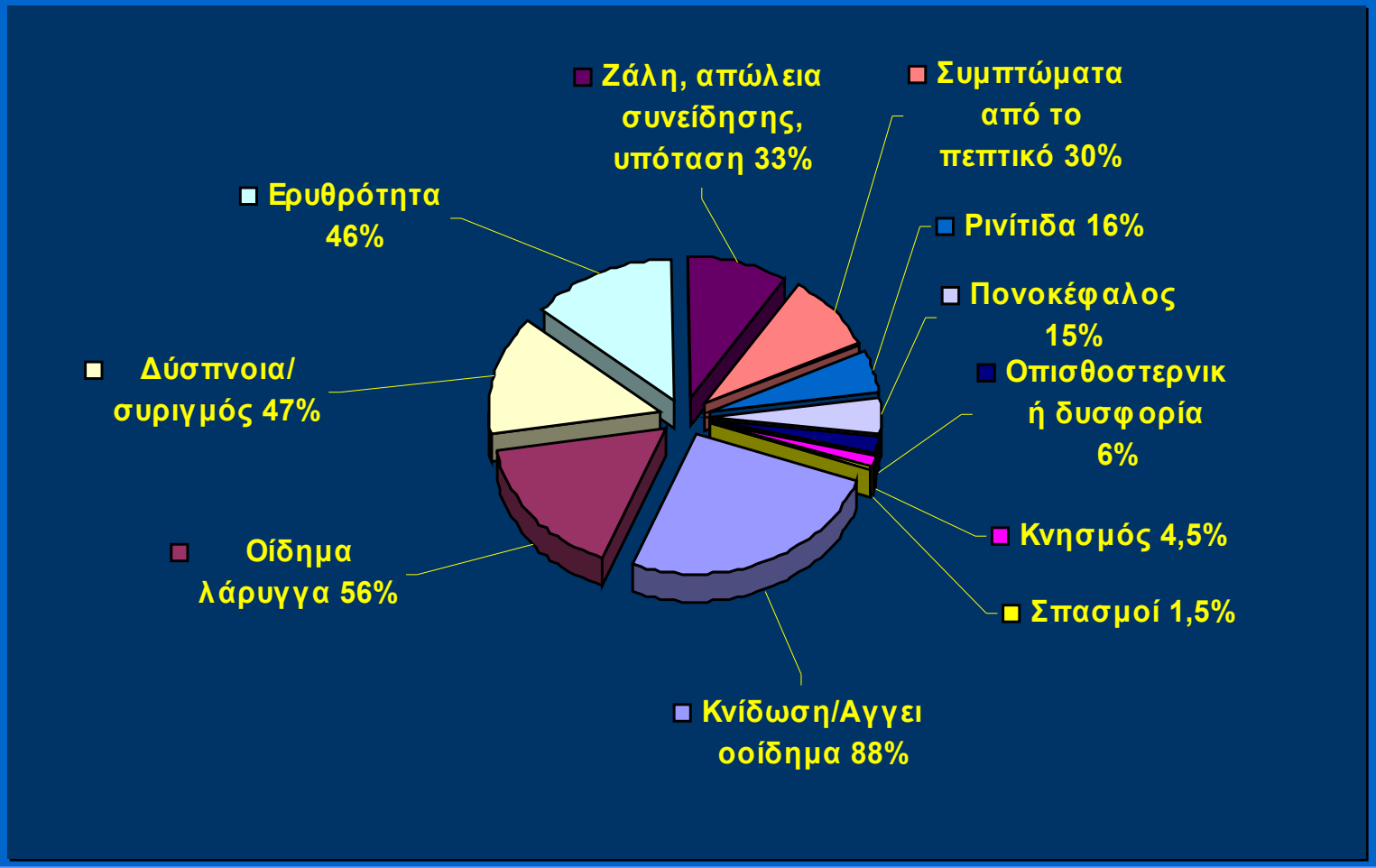

# Κλινικές εκδηλώσεις αναφυλαξίας κατά συχνότητα

| Συμπτώματα | Συχνότητα (%) |
|---|---|
| Κνίδωση/Αγγειοοίδημα | 88 |
| Οίδημα λάρυγγα | 56 |
| Δύσπνοια/ συριγμός | 47 |
| Ερυθρότητα | 46 |
| Ζάλη, απώλεια συνείδησης, υπόταση | 33 |
| Συμπτώματα από το πεπτικό | 30 |
| Ρινίτιδα | 16 |
| Πονοκέφαλος | 15 |
| Οπισθοστερνική δυσφορία | 6 |
| Κνησμός | 4,5 |
| Σπασμοί | 1,5 |

# Μύθος: η αναφυλαξία συνοδεύεται πάντα από δερματικές εκδηλώσεις

**Πραγματικότητα:**

- 10%-20% των περιπτώσεων αναφυλαξίας δεν έχουν κανένα σύμπτωμα από το δέρμα
- 80% των περιπτώσεων αναφυλακτικών αντιδράσεων που οφείλονταν σε τροφή και κατέληξαν σε θάνατο, δεν είχαν κανένα σύμπτωμα από το δέρμα

# Μύθος: η βαρύτητα του επεισοδίου καθορίζει και τη ωβαρύτητα των επόμενων επεισοδίων στο μέλλον

## Πραγματικότητα:

- Δεν υπάρχει δυνατότητα πρόβλεψης
- Η σοβαρότητα της αντίδρασης εξαρτάται από
  - Την ευαισθησία του ασθενούς (πόσο αλλεργικός είναι)
  - Τη δόση του αλλεργιογόνου

# Θανατηφόρες αναφυλακτικές αντιδράσεις

- Είναι υπεύθυνες για 500-1000 θανάτους ετησίως στις Η.Π.Α.
- Πιθανότητα εκδήλωσης στο 1% του γενικού πλυθησμού
- Παράγοντες κινδύνου:
  - Μη χορήγηση αδρεναλίνης
  - Λήψη συγκεκριμένων φαρμάκων για άλλες παθήσεις όπως β-αδρενεργικοί αναστολείς για καρδιακές παθήσεις κ.α.
  - Βρογχικό άσθμα
  - Καρδιακές παθήσεις
  - Ταχεία και μεγάλη λήψη αλλεργιογόνου

# Διάγνωση

1. Η διάγνωση βασίζεται στη συσχέτιση εμφάνισης συμπτωμάτων και της επίδρασης κάποιου παράγοντα, πιθανού να προκαλέσει αλλεργίες
2. Ύπαρξη συγκεκριμένων συμπτωμάτων, με συγκεκριμένη σειρά εκδήλωσης
3. ΛΗΨΗ ΣΩΣΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ
   - Εξετάσεις αίματος
   - Διαγνωστικές δοκιμασίες
1. Απευθυνθείτε στον Αλλεργιολόγο σας

# Διάγνωση

## Απευθυνθείτε στον Αλλεργιολόγο σας

# Διάγνωση αναφυλαξίας

**Ο Αλλεργιολόγος σας μπορεί να ανιχνεύσει το πιθανό αίτιο με:**

- Δερματικές δοκιμασίες / RAST για
  - Τροφές
  - Φάρμακα
  - Δηλητήρια εντόμων
- Δοκιμασίες πρόκλησης με:
  - Τροφές
  - Φάρμακα
  - Άσκηση κ.α.

# ΘΕΡΑΠΕΙΑ

1. Αναγνώριση υπεύθυνου αιτίου
   - Θεραπεία απευαισθητοποίησης
   - Αποφυγή
2. Χρήση αγωγής επεισοδίου ακολουθώντας τις οδηγίες του Αλλεργιολόγου σας
   - Χρήση Αδρεναλίνης (στην περίπτωση αντιμετώπισης Αλλεργικού Shock δεν υπάρχει καμία αντένδειξη!!)
   - Αντιϊσταμινικά
   - Κορτικοστεροειδή
   - Άλλα φάρμακα
1. **Πηγαίνετε αμέσως στο νοσοκομείο**

# ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Τη μεγαλύτερη σημασία έχει η ανεύρεση και η αντιμετώπιση του αιτίου.
- Να είστε πολύ προσεκτικοί, ώστε να αποφεύγετε όσο το δυντό, το αίτιο στο οποίο είστε αλλεργικοί.
- ΝΑ ΘΥΜΑΣΤΕ

  η κατά λάθος, έκθεση στο αλλεργιογόνο μπορεί να συμβεί οποτεδήποτε.
- Να έχετε παντα την αγωγή επεισοδίου μαζί σας

# Αυτοενέσιμη αδρεναλίνη
# Οδηγίες Χρήσης

# Αυτοενέσιμη αδρεναλίνη
# Οδηγίες Χρήσης

# Αυτοενέσιμη αδρεναλίνη
# Οδηγίες Χρήσης

# Μύθος: η χρήση Αδρεναλίνης είναι επικίνδυνη

## ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Ο κίνδυνος θανατηφόρας κατάληξης μιας αναφυλακτικής αντίδρασης, σε μη χρήση αδρεναλίνης, είναι πολύ μεγαλύτερος
- Χρειάζεται προσοχή σε χορήγηση αδρεναλίνης σε μεγάλης ηλικίας ασθενείς, η οποία όμως είναι επιβεβλημένη σε μεγάλη πτώση της αρτηριακής πίεσης

# Τι συμβαίνει στο σώμα μετά τη χορήγηση αδρεναλίνης;

- Αναστέλλεται το οίδημα των ιστών
- Βελτίωση της αναπνοής με χαλάρωση των λείων μυικών ινών στους βρόγχους
- Σύσπαση των αιμοφόρων αγγείων και άρα αύξηση της αρτηριακής πίεσης
- Η δράση της διαρκεί 10' έως 20'.

**Μύθος:** **όταν ξέρουμε σε ποιές ουσίες είμαστε αλλεργικοί μπορούμε εύκολα να αποφύγουμε τις σοβαρές αλλεργικές αντιδράσεις**

**Πραγματικότητα:**

- **Οι περισσότερες περιπτώσεις σοβαρών αλλεργικών αντιδράσεων προκαλούνται από λάθος, παράλειψη ή απροσεξία**

# ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- Ανεύρεση αιτίας
- Έχετε πάντα αγωγή επεισοδίου μαζί σας
- Μάθετε τη χρήση αυτοενέσιμης αδρεναλίνης
- Ενημερώστε φίλους και συγγενείς και δείξτε τους τον τρόπο χρήσης της ένεσης της αδρεναλίνης